

קורס ACI מס' 4: הוכחת חיי עתיד

שלב ראשון בלימודי הלוגיקה הבודהיסטית

על פי שיעוריו של גשה מייקל רואק'

תרגום, עריכה והגשה

לאמה דבורה-הלה

קיבוץ שפיים, יולי 2005

שיעור 3, חלק ב'

הוא אמר¹: לאדם שרואה ריקות ישירות ויוצא משם, ומסתכל עלינו, האנשים מן השורה שאין להם את ה-Tsema - זה כמו עיוורים, שנלחמים בקרב חרבות, בעלטה גמורה. זה איך שזה נראה לאדם שראה.

אתה בכלל לא מבין מה מאיפה בא? אתה מבין מה גורם את הסבל שלך? אתה בכלל לא מבין, אבל אתה הולך למלחמה. זה כמו שהוא שמחפש את המפתח באור. הוא יודע שהוא איבד מפתח, והוא יודע שהוא לא איבד אותו כאן, אבל פה יש אור. אנחנו נראים להם² מטורפים לחלוטין.

חמש צורות של ידיעה שהן לא צורות של תפיסה תקפה:

1. אחת – ידיעה שגויה לחלוטין – זאת אומרת שאנחנו רואים דברים הפוך ממה שהם במציאות. אנחנו מסוממים או אנחנו חולים או לא שפויים. משהו מפריע לנו לתפוס את הדברים.
2. הדבר השני – שיש לנו ספק בדבר – אנחנו לא יודעים אם זה כך או אחרת. המיינד חצוי. הוא לא יודע.
3. הדבר השלישי – ידיעה שנדמה לנו שהיא ידיעה – ידיעה על סמך זכרון, שהיא לא נחשבת לתפיסה תקפה.
4. הדבר הרביעי – ידיעה שמבוססת בספקולציה, בהנחה, באמונה, אבל היא איננה ידיעה ישירה.
5. הדבר החמישי – שיש איזו מן ידיעה מעורפלת – משהו קרה, אבל לא הייתי בתשומת לב אליו, ואני לא ממש בטוחה מה בדיוק קרה.

מהי תפיסה שהיא כן נכונה

אז אנחנו רוצים לחזור עכשיו לעניין של מה זה כן Tsema.

אני רוצה קצת לחזור לחומר הקריאה, ללקט של שיעור מס' 3. אז בטקסט המקור, מאסטר דיגנאגה אומר מה פירוש להיות "בלתי שוגה" – "תפיסה שלא שוגה". זו עוד לא הגדרה, זה ההסבר של מאסטר דיגנאגה. נגיע להגדרה עוד רגע. והוא מאוד תמציתי. זה מאוד קריפטי, זה כמו צופן. הניסיון שלי בתרגום לעברית, זה טיפה לתת לזה בשר, כדי שאפשר יהיה לקרוא את זה.

תפיסה נכונה היא ידיעה שאיננה טועה;
מצב של יכולת פעולה למען אחר,
זה הפירוש של "בלתי שוגה"...

ואומר לנו עכשיו הפרשן, גשה ישה וונגצ'וק - עכשיו הוא מדבר על מה אנחנו רוצים לברר? הוא אומר:

¹ מדובר על גשה מייקל, בדברים שאמר בעת ביקורו בארץ שקדם למתן קורס זה.
² למי שחווה ריקות ישירות – האריות - Aryas

'מה שמלים אלו אומרות הוא, שהדבר שאותו התפיסה הנכונה מבקשת לתפוס, הוא את הקיום של לידה בעולמות הגבוהים, ואת הטוב האולטימטיבי'

שזה מה?

תלמידה: זה ההארה.

המורה: נירוונה וההארה.

'ואת האופן להשיגם'.

ואנחנו תיכף נפרט את זה.

'ומאחר שבעל הסגולה הוא ישות שאיננה טועה ביחס לכל אלו...'

בעל הסגולה זה הבודהה. הוא יודע היטב ובאופן ישיר את כל הדברים האלה. עכשיו אומר לנו הפרשן:
'הרי שאם תתמה מהי הגדרתה של תפיסה נכונה, נוכל לומר שזהו' **מצב תודעה שהוא טרי ובלתי שוגג**'.

אז בואו אכתוב לכם את זה בצורה מסודרת. ההגדרה. חזרו אחרי:

གསར་དུ་མི་སྣུ་བའི་རིག་པ།

Sardu Mi-luway Rikpa

מצב תודעה שהוא טרי ובלתי שוגג.

Rikpa – זה ידע, ידיעה.

Mi-luway – שאינה שוגג. **Mi** – זו מלת שלילה.

מה פירוש בלתי שוגג? אז קודם קראנו מתוך טקסט המקור, והפרשן אומר לנו:

'ומה פירוש' בלתי שוגג? נניח שאתה תופס משהו **כבעל יכולת להרתית**, לשרוף וכו'...'

הוא משתמש בהגדרות הבודהיסטיות, שם לכל דבר יש הגדרה. פה הוא מדבר על אש.

'נניח שאתה תופס משהו **כבעל יכולת להרתית**, לשרוף וכו', ואז מסתבר שהמצב הוא בהתאם למה שתפסת'.

זה באמת שורף ומרתית. הוא אומר: זאת תפיסה שהיא "בלתי שוגג". בניגוד לתפיסה השגויה שרשמנו בסעיף 1, שהיא הפוכה לגמרי. אז זאת תפיסה שהיא "בלתי שוגג".

עכשיו הוא אומר לנו פה,

'...שנית, הפירוש של ההגדרה...'

והוא חוזר כאן לטקסט המקור, וממשיך מתוך טקסט המקור. אז אני חוזרת על מה שכבר הקראנו מתוך טקסט המקור:

תפיסה נכונה היא ידיעה שאיננה טועה;

מצב של יכולת פעולה למען אחר,

זה הפירוש של "בלתי שוגג"...

וה"יכולת פעולה למען האחר", פתאום מתגב לנו פה, ואנחנו נדבר על זה. אנחנו לא נשאיר את זה באוויר, אבל לא היום. עכשיו, הוא אומר הלאה:

עליה גם להאיר את מה שטרם נתפס.

זאת אומרת, לא מספיק שהיא בלתי שוגה, אלא היא צריכה לתפוס משהו שעוד לא נתפס קודם לכן. כי אם זה משהו שכבר נתפס קודם לכן, ואנחנו הולכים על פי הזכרון, לזה אנחנו לא קוראים תפיסה נכונה. זה אחד מהסוגים הלא נכונים, אז הוא אומר: עליה גם להאיר את מה שטרם נתפס.

**בעקבות התפיסה של עצם מהותו של דבר,
ישנה התנסות שהיא כללית יותר.
זאת משום שבשעה שמדובר בתפיסה
הכונה היא שטרם ישנה ידיעה של אובייקט מוגדר,
ונוצרת הבחנה של האובייקט המוגדר.**

פה הוא מכניס די הרבה דברים. הדגש פה, בשורות האלה, שלא רק שהיא צריכה להיות לא טועה, אלא שהיא גם צריכה להיות משהו שהוא חדש. צריכה להיות תפיסה מחדש. זו המלה **Sardu** – שזה טרי. התפיסה צריכה להיות 'טריה ובלתי שוגה'. הידיעה טריה ובלתי שוגה. אני תופסת את הדבר כמות שהוא. אם הוא אש, אני מבינה שזו אש, וזה צריך להיות טרי, ופה יש דיון שלם.

תלמידה: היא ראשונית.

המורה: היא צריכה להיות ראשונית. 'ידיעה שהיא ראשונית, טריה, ולכן ההגדרה של תפיסה נכונה היא 'ידיעה שהיא חדשה ובלתי שוגה', או "טריה ובלתי שוגה".

שאלה: אם אני אוכל כרגע בפה אננס, אז בשניה הראשונה יש לי ידיעה טריה, אבל בשניה השנייה?
תשובה: זו שאלה מאוד טובה. אתה אוכל אננס במשך שתי שניות. אז בשניה הראשונה יש לך תפיסה טריה ישירה של הטעם של האננס. מה קורה בשניה השנייה?

תלמידה: זה כבר מוכר.

תלמידה: הוא עדיין אוכל.

המורה: הוא עדיין אוכל. אם הוא עדיין אוכל, עדיין יש לו תפיסה ישירה של הטעם.

תלמיד: אבל היא לא טריה.

המורה: היא טריה לגמרי. הטעם של השניה השניה הוא טרי לשניה השנייה. הוא עדיין טועם ישירות את האננס!

כל עוד אני אוכלת, אני עסוקה באכילת אננס והוא בפה שלי, והלשון שלי מתפקדת ואני לא התעלפתי, אז המינד שלי קולט באופן טרי, ראשוני, את הטעם של האננס. זה לא משנה אם אכלתי קודם אננס או לא. לא משנה אם יום קודם אכלתי אננס, לא משנה אם שנייה קודם אכלתי אננס. כל עוד האננס בפה שלי, החוויה היא ישירה. התפיסה היא ישירה. לעומת זה, בשנייה השלישית, אם כבר גמרתי ללעוס, אם כבר אין לי יותר בפה, עכשיו אני יכולה לזכור את הטעם של האננס, אבל כבר אין לי תפיסה ישירה של האננס.

בדיוק הדיון הזה מופיע ב- **4 Reading**, והוא מאוד מעניין. תקראו אותו. הוא עושה את זה בצורת פולמוס. הוא מתייחס שם לידע-כל, אבל זה אותו פולמוס בדיוק. בא מתנגד ואומר: 'רגע. מה עם השניה השנייה?'

אנחנו רוצים פה להבחין בין הידיעה מהזכרון, ובין הידיעה הישירה, התפיסה הישירה (הראשונית). זאת ההבחנה שאנחנו רוצים לעשות כאן. וכל עוד אני עסוקה באכילה של האננס, אני בתפיסה ישירה של הטעם של האננס.

והוא בדיוק מדבר על הנושא הזה כאן. הוא אומר: ייתכן שיבוא מאן דהו – יש להם מאן דהו, זה Kachik. Kachik אומרים בטיבטית³ - בא Kachik מה"מפלגה המתנגדת" ואומר: 'רגע, רגע. מה את אומרת לנו כאן?' הוא אומר: בא מאן דהו וטוען:

'נניח שאנו מקבלים שתפיסה נכונה הינה הארה ראשונית של האובייקט',

ידיעה שהיא טרייה וראשונית.

'הבה ניקח אם כן היזכרות שיש בה תפיסה של צבע כחול'.

אז הוא מדבר כאן במקום על טעם אננס, על צבע כחול. עכשיו, אין לי צבע כחול לנגד עיני, אבל נזכרתי שראיתי שמים כחולים, כן? אז אני זוכרת מה זה כחול, אבל אני לא מסתכלת עליהם כרגע. אז בא מישו ואומר:

"על פי הנאמר לעיל, הרי שזו תפיסה נכונה",

"הרי שזוהי תפיסה נכונה, שכן זהו מצב תודעה התופס דבר מה בתפיסה חדשה!"

כך הוא אומר. זה המתנגד, כן? הוא מנסה למצוא סתירות אצלי: 'עכשיו את נזכרת, אז עכשיו התפיסה שלך היא חדשה, נכון? כרגע, יש לך רגע של היזכרות. הוא קורה כרגע זה!'

"זהו מצב תודעה התופס מחדש את התמונה המנטאלית של צבע כחול."

לא צבע כחול, אלא התמונה המנטאלית של צבע כחול, שהיא בזכרון שלי. אבל אני תופסת אותה מחדש כרגע זה! אז הוא אומר: 'רגע, את אומרת שתפיסה ישירה לא קשורה בזכרון? אני אתן לך דוגמא הפוכה. הנה: אני נזכרתי בצבע כחול וברגע זה נזכרתי, אז עכשיו יש לי תפיסה שהיא חדשה, של צבע כחול'.

אז מה הוא עונה לו? הוא אומר:

'אלא שאין כאן כל בעיה'.

עכשיו אנחנו עוברים לצד שלנו. (יש לנו את זה כל הזמן; Kachik בא ואומר: 'אבל השיטה שלנו...! ועכשיו אנחנו עונים.) הוא אומר:

*'אלא שאין כאן כל בעיה. בעבר, היתה תפיסה ישירה של **עצם המהות** הייחודית של כחול...'*

פעם אחת ראיתי ישירות; בעיניים שלי ראיתי שמים; העין ראתה, היה אובייקט והמיינד תפס, המודעות של הראייה תפסה⁴. אז זאת היתה תפיסה ישירה של המהות הייחודית של "כחול". לא זכרון של צבע כחול. ישירות ראיתי כחול.

'ובעקבות זאת, ישנה התנסות כללית יותר...'

כשהוא אומר '**התנסות כללית יותר**', זה תרגום של המלה Chi בטיבטית.

འཇི

Chi

אתם זוכרים שדיברנו על Chi, הקטיגוריות הכלליות⁵? דיברנו שכדי לראות ריקות ישירות, בין השאר צריך להיכנס לחקר האופן שבו הרישומים המנטאליים נוצרים אצלנו, שבו דימויים נוצרים אצלנו. תמונות נוצרות במיינד שלנו, ואנחנו משליכים אותן. על זה הוא מדבר פה. אחר-כך, יש את החוויה

³ בפולמוסים שבספרות הטיבטית יש תמיד מאן דהוא, פלוני, שנקרא תמיד Kachik (שפירושו המילולי "פה אחד") והוא תמיד בא להתפלמס ולחלוק על הדעה המוצגת, ובצורה כזו מבררים את דקויות העניין.

⁴ ראה תיאור של פעולת החושים, על פי האבהידהרמה קושה, בשיעור 2.

⁵ נושא חשוב זה נידון בקצרה בקורס 6, ויותר מאוחר בקורס 13. המונח הטיבטי שבו משתמשים הוא **Chi Je Drak**, שתורגם שם לעברית בתור **קטיגוריות ומאפיינים**. המונח "התנסות כללית יותר" שמופיע בטקסט שלפנינו מתייחס ל-**Chi**, זוהי הקטיגוריה, או ההכללה, או האידיאה, במקרה זה של "צבע כחול".

הכללית יותר: יש לנו איזו קטיגוריה של כחול, רעיון של כחול. האידיאה "כחול" יש לי שם בראש, גם בלי שאני רואה כחול. **זה לא כמו לראות כחול. זה הרעיון של כחול.** זה הסיפור אודות הגלידה ולא הטעם של הגלידה, או קיי?

'ובעקבות זאת, ישנה התנסות כללית יותר שבה התודעה אוהזת בתמונה מנטאלית של הצבע הכחול. אלא שתפיסה מאוחרת זו, אין ביכולתה ליצור הבחנה של האובייקט בכוחה היא בלבד.'

הוא מכניס לנו פה משהו מאוד חשוב. הוא אומר: 'פעם ראיתי כחול ישירות. הסתכלתי בשמים. עכשיו אני לא מסתכלת בשמים, אבל אני נזכרת: "כחול". כן, אני יודעת מה זה כחול'. זאת באמת ידיעה, הוא אומר. זאת ידיעה כללית יותר, התנסות כללית יותר שמסתמכת כבר על תמונה מנטאלית. עכשיו אני מדברת על התמונה המנטאלית שלי של כחול. מה ההבדל?

'...תפיסה מאוחרת זו, אין ביכולתה ליצור הבחנה של האובייקט בכוחה היא בלבד.'

זאת אומרת, שכשאני רואה ישירות כחול, אני יוצרת אצלי הבנה של כחול מתוך החוויה הישירה של כחול. ההיזכרות אחר-כך בכחול, היא משהו הרבה יותר חלש. אם לא היתה לי קודם איזו חוויה ישירה, רק היזכרות לא יכולה ליצור אצלי את הרעיון של כחול, את המושג "כחול", את ה-Chi של "כחול", את התמונה המנטאלית של כחול. אז מכוחה היא בלבד, היא לא יכולה ליצור אצלי את ההבחנה הזאת, ולכן היא בהרבה יותר חלשה, ולכן היא לא נחשבת לתפיסה תקפה במיון שלנו.

'אם דבר מה הוא תפיסה נכונה, עליו להיות תפיסה טריה של אובייקט מוגדר אשר טרם היה ידוע קודם לכן, ...'

זה צריך להיות משהו ישיר שטרם היה ידוע קודם לכן,

'או שהיא נסמכת על תפיסה שכזו. "אובייקט המוגדר" שנזכר לעיל, ניתן להבין כקיים במהותו הוא.'

בקיצור, ההגדרה שלנו [של תפיסה נכונה], מתוך מה ששמענו:

1. זה צריך להיות משהו שהוא "בלתי שוגה". תפיסה נכונה צריכה להיות בלתי שוגה ו
2. היא צריכה שיהיה בה אלמנט של "מחדש", או של טריות, או של ראשוניות. זה צריך להיות משהו שעוד לא תפסתי קודם. אם ראיתי קודם כחול, ועכשיו אני נזכרת בכחול, זאת כבר לא תפיסה נכונה תקפה, מה שאנחנו קוראים. זה כבר לא Tsema.

הפרשן אומר לנו: זה גם צריך להיות משהו שעוד לא תפסתי קודם. אם תפסתי את זה קודם, אז עכשיו אני מדברת עם תמונה מנטאלית שהיא כללית יותר.

וזאת הבעיה הקשה שלנו. הבעיה שלנו, זה שאנחנו ראינו פעם משהו, חויינו פעם משהו, ועכשיו יש לנו את הזכרון. יש לנו את ה-Chi של זה, את התמונה המנטאלית של זה, ועכשיו אנחנו הולכים ומשליכים את התמונה המנטאלית הזאת על אוסף של נתונים גולמיים, **ולא רואים אותה מחדש.** אין לנו את הטריות של החוויה. אין לנו את הישירות של החוויה הראשונית הזו: 'אה, זה עץ וזה פרח וזה...' אבל אין לי את וואהו!!! אין לי את הטריות של העץ.

שאלה: אז זה באמת זה צריך להיות דבר חדש לגמרי?

המורה: או, אז זאת השאלה. אז מה עם האננס בשניה השנייה שלו?

תלמיד: האננס של מחר הוא כן מסתמך על האננס של האתמול.

המורה: אז זה תלוי איך אנחנו אוכלים את האננס, כי אם אני אוכלת ואני אומרת: 'הא, את הטעם הזה אני מכירה. זה אננס', אז כך החיים שלנו, כזה מן צל חיזור של מה שהם יכולים להיות. לעומת זה, אם יש לי את ה-Tsema, אם אני ב-Tsema - ועם אננס אני יכולה לעשות את זה, לא עם ריקות בינתיים - יש לי

את הטרייות של החוויה ברגע שאני אוכלת. בזן הם מאוד מדגישים בקטע הזה. הם מדברים על Don't know mind. Beginner's Mind הם קוראים לזה. Don't know mind. זה לא משנה כמה פעמים אכלתי אננס. עכשיו אני אוכלת אננס, וזו חוויה חדשה, היא טריה. אני עכשיו במגע ישיר עם החושים שלי. אני לא מדברת עם הטעם של אננס שאכלתי פעם.

אתם אוכלים תות-שדה ואתם אומרים: 'אה, זה לא הטעם שהיה לו בילדותי. בילדותי הביאו תות-שדה, ואז היה לדברים טעם. היום אין לדברים טעם'. אתם מכירים את זה?

תלמיד: כן.

תלמידה: יש לי הרגשה שזה קצת תכונה של ישראלים. הגענו לאיזה מפל מים: 'הא, מפל מים. המפל הזה הוא לא משהו. המפל ההוא שהיינו, היה...!' או הגענו למסעדה אחרת: 'הא, המסעדה היא...!' אנחנו לא מתמקדים בשניה הזאת, בחדש, בטרי. אנחנו עסוקים בזכרונות.

המורה: זה מה שעושה את התפיסה מעומעמת. היא חיוורת ... עם מודעות, אפשר לחנך את זה. המודעות מורידה את המעורפל הזה.

ועכשיו, נחזור לבודהה. אתם זוכרים מה אמרנו על הבודהה? אמרנו **שהוא הפך אמיתי**. שהוא הפך לתפיסה נכונה. הבודהה הפך לתפיסה נכונה. **מה זה אומר על האופן שבו הוא תופס דברים?**

- א. הוא לא שוגה. הוא תופס אותם בדיוק כמו שהם.
- ב. כל הזמן הכל טרי.

זה יוביל אותנו לדיון מאוד מעניין בשיעור הבא.

מהם האובייקטים שלגביהם אנו מנסים לפתח תפיסה נכונה?

אז עכשיו נעבור לנושא הזה שקודם רמזנו עליו, והוא מופיע בשיעורי-בית⁶, אז אנחנו צריכים לדבר עליו כמו שצריך, וזה: מהם האובייקטים שאנחנו רוצים לתפוס באמצעות תפיסה טריה שאיננה שוגה? מהם האובייקטים שאנחנו מנסים לתפוס באמצעות ה-Tsema?

אני ארשום לכם בטיבטית מהם הדברים שאנחנו רוצים לראות בתפיסה נכונה, שלגביהם אנחנו רוצים לפתח תפיסה נכונה, ושעוד אין לנו לגביהם תפיסה נכונה, תפיסה תקפה.

ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་དྲི་བ་གྲོལ་པའི་ལམ།

Tarpa dang Tamche Kyenpa dang Der Droppay Lam

אז יש לנו שלושה דברים:

1. נירוונה –

ཐར་པ།

Tarpa

Tarpa - פירושו **חופש**, שזו מלה אחרת לנירוונה.

מה זה נירוונה פה? חיסול כל הנגעים הרוחניים. מה הדרך בשבילנו לחסל את כל הנגעים הרוחניים? זה Tarpa. אנחנו רוצים לתפוס ישירות Tarpa.

⁶ בשאלה מס' 4

2. אנחנו גם רוצים תפיסה נכונה לגבי **Tamche Kyenpa**, ידע-כל

ཐམས་ཅད་མཐིན་པ།

Tamche Kyenpa

Tamche – זה הכל.

Kyenpa – זה לדעת.

אז **Tamche Kyenpa** – זה ידע-כל.

על מי מדברים פה? על הבודהה. אנחנו רוצים לתפוס ישירות את הבודהה, שהוא יודע, שיש לו ידע-כל. אדם שהגיע לנירוונה, לא בהכרח יש לו ידע-כל. אם יש לו ידע-כל, הוא בודהה, אז הוא גם בנירוונה, אבל לא להיפך. יש הבדל מאוד גדול בין שני השלבים האלה. מאוד מאוד גדול.

Dang – פירושו ׀.

3. הדרך להגיע אליהם –

དར་བསྐྱོད་པའི་ལམ།

Der Droppay Lam

Lam – פירושו דרך.

Droppay – להגיע.

Der – זה אליהם.

Der Droppay Lam – הדרך להגיע אליהם.

אז אנחנו רוצים לפתח תפיסה נכונה לגבי

- נירוונה,
- לגבי ידע-כל, שזה ההארה המלאה של הבודהה,
- ולגבי הדרך להגיע אליהם.

אלה הם שלושת הדברים שאנחנו מנסים לקבוע באמצעות תפיסה נכונה. אנחנו רוצים לפתח תפיסה נכונה לגבי שלושת הדברים האלה. ומזה אנחנו התחלנו, כשאמר לנו גיילצאב ג'ה: 'אתם רוצים ללכת למקלט בבודהה? אפילו אין לכם ידיעה שהוא בכלל קיים, ומהו, מה טיבו?'

מבין 5 הדרכים של אי-ידיעה, מה יש לנו לגבי הבודהה?

במקרה הטוב יש לנו Te Tsom שזה ספק: אולי יש בודהה, אולי אין בודהה? לא יודעת. לא פגשתי. אני לא יודעת. במלה אחרת, מה שיש לנו זה **Tse Min**

ཚེ་མིན།

Tse Min

זה מה? זה ההיפך מ-Tsema. Tsema – זו תפיסה נכונה, אז זאת תפיסה שהיא בלתי נכונה. אין לנו תפיסה נכונה של הבודהה.

שני סוגים של תפיסה נכונה

אז עכשיו מהו כן תפיסה נכונה?

אתם זוכרים שהלכנו לפי סדר מהגרוע [או השגוי] ביותר אל הנכון ביותר?

אז יש לנו שני סוגים של תפיסה שנחשבת נכונה:

6. אז עכשיו אנחנו ב[תפיסה מס'] 6. **Jepak Tsema** - זאת תפיסה דדוקטיבית. תפיסה שמקורה בהגיון.

ཇེཔ་ཅེ་མ་ཅི་མེད་མཁུ་སྤྲུལ་ཅན་མཁུ་སྤྲུལ་

Jepak Tsema

אני רואה עשן, ולכן אני מסיקה שיש אש. היא נחשבת תפיסה נכונה, אבל היא לא באותה רמה כמו תפיסה ישירה. היא נחשבת Tsema, אבל היא לא ישירה. היא לא Ngunsum Tsema. זה Jepak Tsema.

[זו תפיסה ש]מבוססת בהגיון, אבל פה אני רוצה לסייג את זה. היא מבוססת בהגיון בתנאי שההיגיון הוא הגיון צרוף, ופה יש בעיה. כי ההיגיון שלנו הרבה פעמים הוא מעוות, משובש. ברוב המקרים, לרוב האנשים, ההיגיון לא טוב.

7. **Ngunsum Tsema** – [תפיסה ישירה]. זה כבר היה לנו.

ཇེ་མཁུ་སྤྲུལ་ཅན་མཁུ་སྤྲུལ་

Ngunsum Tsema

בתפיסה מס' 7 לא צריך הגיון - אתה יודע. אתה לא צריך לחשוב על הטעם של השזיף, אתה טועם את הטעם של השזיף.

האובייקטים שאותם אנחנו רוצים להשיג באמצעות תפיסה תקפה, הם האובייקטים החבויים או החבויים ביותר שרשומים כאן, שזוה נירוונה, ידע-כל והדרך אליהם. אז הכי טוב כמובן, זה אם יש לנו תפיסה ישירה. לפני זה, עד שזה יגיע, אנחנו רוצים לפתח תפיסה שמבוססת בהגיון, אבל בהגיון צרוף, ואת זה אנחנו יכולים לעשות תוך לימוד תורת ההגיון ופיתוח ההגיון.

תפיסה נכונה שמבוססת בהגיון

עכשיו בואו נדבר קצת על [תפיסה מס'] 6.

מה קורה אם פיתחתי Jepak Tsema אודות נירוונה? אני עוד לא בנירוונה. אבל כבר יש לי הבנה שמבוססת בהגיון צרוף, שיש דבר כזה נירוונה. אני מבינה מה זה נירוונה, ואני מבינה מה אני צריכה לעשות כדי להגיע לשם. מה אתם אומרים? איך זה מרגיש? אני אומרת שאדם שיש לו את זה, כבר לא צריך לדאוג יותר.

תלמידה: נכון. יש לו עוד צעד אחד.

המורה: הוא "רק" צריך ליישם. "רק" במרכאות, אבל כבר יש לו תפיסה נכונה, ברורה, לא מבוססת באמונה, לא מבוססת בספק, לא מבוססת במשהו שהוא מעומעם, שהוא לא ברור.

הוא הלך ובדק, פיתח והגיע למסקנה מוצקה שמבוססת בהגיון שיש דבר כזה, והנה הדרך לשם. אז אתה יודע שיש דרך לחסל את הסבל שלך. אתה יודע

• שיש דבר כזה לחסל את הסבל,

- ואתה מבין היטב את הדרך לשם,

אז אין כבר מה לדאוג. יש רק ליישם. זה הכל. כשמגיעים לכאן, יורד הפחד במידה רבה.

[תפיסה מס'] 7 עוד אין לנו לגבי החברה האלה⁷, נכון? את תפיסה מס' 6, גם עוד אין לנו, אבל את [תפיסה מס'] 6 ניתן לפתח. אז בואו נדבר על 6.

שאלה: מה בעצם הכי חשוב לעבור בתפיסה מס' 6 כדי להתחיל לפתח אותו הכי מהר?

תשובה: או קיי. אז בואו נדבר על תפיסה מס' 6.

יש שלושה סוגים. תפיסה מס' 6 מתחלקת לשלושה חלקים:

6א' - שימוש בחשיבה הגיונית כדי לתפוס מציאות חבויה.

בבודהיזם ל-Jepak Tsema יש משמעויות מאוד ספציפיות. האחת – זה מה שדיברנו עליו רוב הזמן.

Jepak Tsema זה מה? זה לא התהליך של ההגיון, זו התפיסה שמבוססת על התהליך הדדוקטיבי; תוצאה מזה ש

1. חשבתי ועיינתי והרהרתי, ו-
2. ההגיון שלי צרוף והוא פרפקט, ו-
3. אני לא שוגה בדרך,

או קיי? אז עכשיו אני מגיעה למסקנות.

אז 6א' – זו ידיעה שמבוססת בתהליך של הגיון צרוף. זה התהליך הזה של חשיבה הגיונית שמבוססת בידע ובתהליך של הסקת מסקנות. ידע והסקת מסקנות, ידע והסקת מסקנות – כמו מתימטיקה בדיוק.

6ב' – הסתמכות על אוטוריטה.

מה הבעיה פה [ב-6א']? אתם זוכרים, איזה אובייקטים אני רוצה לגלות? האם כולם הם מציאות חבויה? יש מציאות שהיא חבויה ביותר. אני צריכה להבין קארמה היטב אבל אני עוד לא מבינה קארמה היטב. אז זה [חשיבה דדוקטיבית עם הגיון צרוף], זה עדיין לא מספיק לי בשביל להבין מציאות חבויה ביותר.

Jepak Tsema, כולל יותר מאשר רק את התהליך ההגיוני. למשל, באותם המקרים שהמציאות היא חבויה ביותר, אנחנו צריכים להסתמך על מישו.

אז יש Jepak Tsema שבא מהסתמכות על מישו אחר.

ואז יש לנו בעיה, כי מה ההבדל בין זה ובין אמונה עיוורת? אנחנו לא רוצים אמונה עיוורת. את זה לא כללנו בתור ידיעה, נכון? זה לא נחשב תפיסה נכונה. זה היה בתפיסה מס' 4.⁸

עכשיו אנחנו מדברים על דברים שאני לא יכולה בעצמי להסיק מסקנות לגביהם. אין לי את היכולת. גם אם ההגיון שלי צרוף, אני לא יכולה להסיק את המסקנות.

כאן בא הבודהה ונותן לי הוכחות.

עכשיו,

כדי שאני אצור מתוך מה שהבודהה אומר Jepak Tsema, זה לא מספיק שהוא אומר. אני צריכה להשתכנע. ואין לי דרך לעשות את זה באמצעות ההגיון, כי זו מציאות חבויה ביותר. להשתכנע באמיתות של הדברים שהוא [הבודהה] אומר זה קשה, כי אני לא יכולה, אין לי כלים. אז מה אני עושה במקום זה?

⁷ החברה האלה – נירוונה, הארה והדרך להשיגם.

⁸ תפיסה מס' 4 – ידיעה שמבוססת בספקולציה, הנחה או אמונה.

אני הולכת ומשתכנעת בזה שהוא לא משקר.

אין לי דרך לבדוק את הדברים עצמם כי הם חבויים ביותר. גם באמצעות ההגיון הכי טוב שיש לי, אני לא אוכל להגיע לשם בעצמי. והוא בא ואומר לי: 'אם אני יכולה ליצור מידה כזו של אָמוֹן שאני משוכנעת שהוא לא משקר לי, שהוא לא יכול לשקר אף פעם, זה ייצור אצלי Jepak Tsema'.

תלמידה: זאת אומרת: את מבססת בחשיבה הגיונית את האוטוריטה.

כן. אז במקום להפעיל את החשיבה ההגיונית על הדברים עצמם, שאין לי כלים לעשות, אני הולכת ואני מיישמת את ההגיון שלי על הבן-אדם שאומר לי את זה, או על הישות שמלמדת אותי את זה.

אני מחפשת לשכנע את עצמי - בשכנוע שהוא מוצק - שהישות הזו לא יכולה לשקר לי.

אנחנו נדבר על איך אנחנו עושים את זה. איך אנחנו עושים את זה עם הבודהה? איך אנחנו משכנעים את עצמנו שהבודהה לא יכול לשקר לנו? וזה יהיה נושא שלם שאנחנו נדבר עליו. **אנחנו צריכים לבסס שכנוע שהבודהה בכלל לא משקר, ושהוא בכלל לא יכול לשקר, ואת זה אנחנו יכולים לעשות באמצעות חשיבה הגיונית.**

אז יש לנו דרך לבדוק. אני לא יכולה לראות את זה ישירות, אבל אני יכולה להשתכנע שהבן-אדם הזה לא משקר, והוא כן יכול לראות ישירות, אז אני אאמין לו. אז זו דרך עקיפה ליצור Jepak Tsema.

6ג' – הדרך השלישית מבוססת במוסכמות.

והיא לא כל-כך חשובה לצרכים שלנו. אז למשל, שואלים אותי: 'מה את מחזיקה ביד?' ואני אומרת: 'עט'. למה אני אומרת עט? כי מוסכם לקרוא לדבר הזה 'עט'. אז כשאני אומרת 'עט', יש לי תפיסה נכונה לגבי הדבר הזה. היא לא מבוססת בחשיבה הגיונית דדוקטיבית. לא עשיתי הרבה דדוקציה כדי להגיע למסקנה שזה עט. לא הלכתי להסתמך על אוטוריטה. פשוט יש מוסכמה.

בחברה שלי קוראים לדבר הזה 'עט', אני קוראת לזה נכון, יש לי תפיסה נכונה ברמה של Jepak Tsema. היא לא ישירה, כי היא מבוססת במוסכמה; אני יודעת שכך קוראים לדבר הזה; זה הגיוני לקרוא לזה כך. אני עושה משהו שהוא הגיוני, שהוא סביר, בהתבסס במוסכמות של המקום שבו אני חיה, של החברה שבה אני חיה. זאת אומרת, שהתפיסה שלי היא סבירה. לא ישימו אותי באברבנאל⁹, אם אני אגיד "עט" על הדבר הזה. לכן היא תקפה, אבל היא לא ישירה, ואין בה הרבה כוח, אז היא לא חשובה לנו אלא לצורך המְנִיָּה¹⁰ שאנחנו עושים.

שאלה: למה היא לא ישירה? היא טריה.

תשובה: כי היא מבוססת במוסכמה. אין לי חווייה: "עט". יש לי מושג של עט שאני משליכה. זה לא שהחושים שלי מרגישים "עט".

תלמיד: מה זה שלב 7 של הידיעה?

המורה: ה-Jepak Tsema אמור להמריץ אותנו לעשות תרגול כמו שצריך. אם אנחנו נפתח Jepak Tsema טוב, ונתחיל לתרגל היטב, שלב 7 יבוא מעצמו.

תלמיד: הוא יבוא מעצמו.

המורה: שלב 7 יבוא מעצמו. אין מה לדבר על זה. זה ישיר. זה כמו הטעם בפה.

אז זה הכל.

אז לכו הביתה ותחזרו עם Tsema לגבי נירוונה וידע-כל.

⁹ אברבנאל – בית חולים לחולי נפש.

¹⁰ מנייה – מלשון למנות, לספור.

הערה: עם צמה על Tsema

הערה: עוד לא קבלנו את הדרך.

תשובה: עוד לא קבלנו את הדרך, כי הקורס עוד לא נגמר.

ביום שני נדבר על שיעורים 4 ו-5. בשיעור מס' 4 – הנושא שלנו הוא הבודהה, ואנחנו הולכים להראות שלבודהה יש תפיסה נכונה, ומה זה אומר. ומה זה ידע-כל של הבודהה, נדבר. מה זה ידע-כל? אנחנו רוצים לקבל Jepak Tsema אודות הידע-כל הזה. אנחנו נדבר על זה קצת, ואנחנו נדבר גם בשיעור מס' 4 על איך אנחנו מסתמכים על אוטוריטה? איך אנחנו יכולים לברר לעצמנו שהאוטוריטה היא אמנם אוטוריטה? איך אנחנו ניישם שם את ההגיון? גם זה בשיעור מס' 4.

וזה מאוד חשוב. אני חושבת שהחלק הזה שהזכרתי עכשיו, הוא אולי אחד הכי חשובים בקורס. כי כדי שאני אלך בדרך הזאת, יש נושאים שאין לי ברירה אלא להאמין לבודהה. בשביל זה, אני צריכה לשכנע את עצמי שאני מאמינה במישהו שלא יכול לשקר, ושהוא מדבר אמת, וזה אחד הדברים הכי חשובים לבסס בקורס הזה.

ואחר-כך, בשיעור מס' 5, אנחנו נדבר, בגדול, על מה זה ידע-כל. שיעור מאוד חשוב. נחזור לזה ונראה איך זה מתווה לנו דרך להארה. לקבל קצת Tsema אודות הדרך, האובייקט של הדרך - זה שיעור מס' 6.

שיעורים 7 – 10 הם הוכחת חיי עתיד, שנשכנע את עצמנו שהתודעה שלנו לא תמות כשאנחנו נמות, ולכן מאוד חשוב מה שאנחנו עושים עכשיו, כי עם זה נצטרך לחיות אחר-כך.

לפני שאנו עושים את ההקדשה, אני רוצה להודות לאסתר על האירוח הנדיב שלה. ואני רוצה להודות לכולכם על ההשתתפות, ולכל מי שתומכים בשיעור, ואני יודעת שיש הרבה אנשים.

(מנדלה)

(הקדשה)